

ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΕΙΣΗΓΗΣΗΣ

1. Αγγελου Σικελιανού, «Ηχήστε οι σάλπιγγες»

*Ηχήστε οι σάλπιγγες... Καμπάνες βροντερές,
δονήστε σύγκορμη τη χώρα πέρα ως πέρα...
Βογκήστε τύμπανα πολέμου... Οι φοβερές
σημαίες, ξεδιπλωθείτε στον αέρα!*

***Σ' αυτό το φέρετρο ακουμπά η Ελλάδα!** Ένα βουνό
με δάφνες αν υψώσουμε ως το Πήλιο κι ως την Όσσα,
κι αν το πυργώσουμε ως τον έβδομο ουρανό,
ποιον κλει, τι κι αν το πει η δικιά μου γλώσσα;*

*Μα εσύ Λαέ, **που τη φτωχή σου τη μιλιά,**
Ήρωας την πήρε και την ύψωσε ως τ' αστέρια,
μεράσου τώρα τη θεική φεγγοβολιά
της τέλειας δόξας του, ανασήκωσ' τον στα χέρια*

*γιγάντιο φλάμπουρο κι απάνω από μας
που τον υμνούμε με καρδιά αναμμένη,
πες μ' ένα μόνο ανασασμόν: «**Ο Παλαμάς!**»,
ν' αντιβογκήσει τ' όνομά του η οικουμένη!*

*Ηχήστε οι σάλπιγγες... Καμπάνες βροντερές,
δονήστε σύγκορμη τη χώρα πέρα ως πέρα...
Βογκήστε τύμπανα πολέμου... Οι φοβερές
σημαίες, ξεδιπλωθείτε στον αέρα!*

[...]

*Τι πάνωθέ μας, όπου ο άρρητος παλμός
της αιωνιότητας, αστράφτει αυτήν την ώρα
Ορφέας, Ηράκλειτος, Αισχύλος, Σολωμός
την άγια δέχονται ψυχή την τροπαιοφόρα,*

*που αφού το έργο της θεμέλιωσε βαθιά
στη γην αυτήν με μιαν ισόθεη Σκέψη,
τον τρισμακάριο τώρα πάει ψηλά τον Ίακχο
με τους αθάνατους θεούς για να χορέψει.*

2. Αντωνίου Μαρτελάου, «Επίγραμμα εις τον Φώσκολον»

Του κάκου **Φράγκο** θέλουν να σε κάμουνε·
που είς' Έλληνας τα «**Μνήματα**» φωνάζουνε.

3. Κωστή Παλαμά, «Σταλμένο του ποιητή Λ. Μαβίλη»

Στη σιγαλιά η ψυχή σου είναι φευγάτη,
μόνη· μισείς το στόμα που γαυγίζει,
αλλ' ω του **αρχοντικού σονέττου εργάτη**,
της πατρίδας η αγάπη σε φλογίζει.

Σ' αλαβαστρένια γάστρα ολογιομάτη
απ' αγνή ντόπια γη μοσκομυρίζει
και τρέμει ένα λουλούδι ονείρου, κάτι
που δύσκολα ο καθείς το ξεχωρίζει.

Γάστρα είν' ο στίχος, και λουλούδι ο νους σου.
Μα τη γάστρα τη σύντριψ' ένα χέρι,
κ' η γαλανή ομορφιά του λουλουδιού σου

τον καπνό της μπαρούτης **ηύρε ταίρι**
στην Κρήτη, στην κορώνα του πελάγου,
μάννα της ρίμας και του τουρκοφάγου.

4. Λορέντσου Μαβίλη, «Κρήτη»

Σειρήνα πρασινόχρυση, με μάτι
σαν της αγάπης, με λαχτάρας χείλια,
αχτιδομάλλα, ορθοβύζα, με χίλια
μύρια καμάρια και λέπια γεμάτη,

τραγούδι τραγουδάς μες στη ροδάτη
κατάχνια του πελάου, και στην προσήλια
του αγέρος πλατωσιά και στα βασίλεια
της γης πνοή το σέρνει μυρωδάτη:

«Σαν το γάλα της **αίγας Αμαλθείας**
θρέφει θεούς και το φιλί μου εμένα.
Ελάτε να χαρείτε μες στις θείας

αγκαλιάς μου το σφίξιμο ενωμένα,
πρόσφυγες της Ζωής, δώρα άγια τρία:
θάνατο, αθανασία κι ελευθερία».

5. Κυριάκου Χαραλαμπίδη, «Ποιμενικό»

Πέντε ρακένδυτοι σε κείνα τα βουνά
με φαγωμένα του ήλιου τα φτερά
τη λίγη τυραγνούν που τους απόμεινεν ελπίδα.

Και κάποιοι εκεί βοσκοί που τη σκιά
θωρούν να τρεμοσβήνει ροβολάν.

Τους ομιλούν σε γλώσσα **κουρδική**,
τους είπαν οι άλλοι «γεια σας» σε γλώσσα ελληνική,
για ν' αληθέψει ο λόγος του **Καβάφη**:

«Και την Κοινήν Ελληνική Λαλιά
ως μέσα στην Βακτριανήν την πήγαμεν»
ξανά.

6. Κυριάκου Χαραλαμπίδη, «Η Αγία Ελένη στην Κύπρο»

Όσο η ψυχή μου γέμει με σταυρούς
αδυνατώ να το πιστέψω: Αγία Ελένη,
λένε, το πόδι της δεν πάτησε την Κύπρο –
«ποτέ δεν πάτησα την αντρειωμένη Τροία»,
θα έλεγε κι η ωραία λοιπόν Ελένη,
«αλλ' είναι ψέματα όλα, πίστεψέ με».

Προς τι ο Βασιλοπόταμος, αγαπητοί,
προς τι το Σταυροβούνι **μα κι οι μύθοι**
που θρέφουν χίλια εξακόσια χρόνια
ένα λαό; Εξόν κι αν δεν υπάρχει
αυτός ο λαός. Τότε να τον πετάξεις
με δάχτυλα μπαρόκ, νύχια από βράχο.
Ποιο παραθύρι θα δεχτεί το θάμα
να πέσει από ψηλά; κι αν έβγει πάλι φως;
ένα δεμάτι χόρτο που γίνεται πυρσός;

Καλύτερ' ανιστόρητα να το δεχτούμε
σαν προσταγή της μοίρας – πέρασε από δω,
να και τον τάφο της: «Ελένη μοναχή †
ετών ογδόντα πέντε» στον περίβολο
τ' αρχαίου μοναστηριού. Της αρεσκιάς της
θα βρήκε την αυλή, κι όντας φιλόδοξη,
τ' αφήνει ζωντανό σταυρό για να σκεπάζει
την Κύπρον όλη· παντιμίως μια λάμψη.

7. Αντώνη Φωστιέρη, «Εκεί που είσαι»

*Μαθαίνω κάνει πάντα παγωνιά.
Κι εσύ δεν πήρες φεύγοντας
Ούτε κουβέρτα.*

*Να σκεπάζεσαι καλά
Με το χόμα σου.*

8. Αντώνη Φωστιέρη, «Ανταπόδοση»

*Δες πόσο μίζερη καμιά φορά η γλώσσα
Πόσο αχάριστη.*

*Το πιο μεγάλο δώρο
Το ανταπέδωσε
Με το μικρότερο
Μικρό της ρήμα:*

«Ζω».